

„Dilexi te”: 20 cytatów Leona XIV o miłości do ubogich

Papież przypomina nam, że miłość bliźniego „jest źródłem rozwiązywania strukturalnych przyczyn ubóstwa”. W adhortacji apostolskiej „Dilexi te” Leon XIV przedstawia refleksję w kontynuacji encykliki „Dilexit nos”. Oto kilka kluczowych myśli z tego listu do osobistej refleksji.

15-11-2025

1. Małe gesty

„Żaden gest czułości, nawet najmniejszy, nie zostanie zapomniany, zwłaszcza jeśli jest skierowany do tych, którzy cierpią, są samotni, w potrzebie, tak jak był Pan w tamtej godzinie.” (DT 4)

2. W perspektywie Objawienia

„Nie znajdujemy się w perspektywie dobroczynności, lecz Objawienia: kontakt z tymi, którzy nie mają władzy i wielkości, jest fundamentalnym sposobem spotkania z Panem dziejów.” (DT 5)

3. Serce Boga

„Dlatego wsłuchując się w wołanie ubogiego, jesteśmy wezwani do utożsamienia się z sercem Boga, który troszczy się o potrzeby swoich

dzieci, a zwłaszcza najbardziej potrzebujących.” (DT 8)

4. Wiele form ubóstwa

„istnieją bowiem różne formy ubóstwa: ubóstwo tych, którzy nie mają środków materialnych do życia, ubóstwo tych, którzy są wykluczeni społecznie i nie mają możliwości wyrażenia swojej godności i swoich zdolności, ubóstwo moralne i duchowe, ubóstwo kulturowe, ubóstwo tych, którzy znajdują się w sytuacji osobistej lub społecznej słabości lub kruchości, ubóstwo tych, którzy nie mają praw, nie mają przestrzeni, nie mają wolności.” (DT 9)

5. Przemiana kulturowa

„Konkretnemu zaangażowaniu na rzecz ubogich powinna towarzyszyć zmiana mentalności, która może wpłynąć na poziom kulturowy. Iluzja

szczęścia, które wynika z dostatniego życia, popycha bowiem wiele osób do postrzegania egzystencji w kategoriach gromadzenia bogactwa i osiągnięcia sukcesu społecznego za wszelką cenę, nawet kosztem innych i wykorzystując niesprawiedliwe ideały społeczne oraz systemy polityczno-ekonomiczne faworyzujące najsilniejszych.” (DT 11)

6. Mentalność ewangeliczna

„Fakt, że praktykowanie miłosierdzia bywa pogardzane lub ośmieszane – jakby było jedynie obsesją niektórych, a nie żarliwym centrum misji Kościoła – skłania mnie do przekonania, iż należy zawsze, i nieustannie, czytać Ewangelię, aby nie narażać się na ryzyko zastąpienia jej mentalnością światową.” (DT 15)

7. Radykalny wybór na rzecz najsłabszych

„Ta „preferencja” (dla ubogich) nigdy nie oznacza wykluczenia lub dyskryminacji innych grup, co w Bogu byłoby niemożliwe. Ma ona na celu podkreślenie działania Boga, który odnosi się ze współczuciem do ubóstwa i słabości całej ludzkości i który, pragnąc zapoczątkować Królestwo sprawiedliwości, braterstwa i solidarności, ma szczególnie na sercu tych, którzy są dyskryminowani i uciskani, wymagając również od nas, od swojego Kościoła, zdecydowanego i radykalnego opowiedzenia się po stronie najsłabszych.” (DT 16)

8. Odbicie Bożej miłości

„Także w tych przypadkach, w których relacja z Bogiem nie jest wyraźna, sam Pan uczy nas, że każdy akt miłości wobec bliźniego jest w

pewien sposób odzwierciedleniem miłości Bożej: «Zaprawdę powiadam wam: wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili» (Mt 25,40).” (DT 26)

9. Hojność – dobro dla praktykującego

„Tym z nas, którzy nie są nazbyt skłonni do wielkodusznych gestów, bez żadnego interesu, Słowo Boże wskazuje, że hojność wobec ubogich jest prawdziwym dobrem dla tych, którzy ją praktykują: bowiem postępując w ten sposób, jesteśmy w szczególny sposób kochani przez Boga.” (DT 33)

10. Uprzywilejowany dostęp do Boga

„Już od pierwszych wieków ojcowie Kościoła uznawali w ubogich uprzywilejowaną drogę przystępu do

Boga, szczególny sposób spotykania Go. Miłosierdzie wobec potrzebujących było rozumiane nie tylko jako zwyczajna cnota moralna, ale jako konkretny wyraz wiary w Słowo Wcielone.” (DT 39)

11. Obecność przy chorych

„Chrześcijańska obecność przy chorych pokazuje, że zbawienie nie jest ideą abstrakcyjną, ale konkretnym działaniem.” (DT 52)

12. Ludzka praca

„Jan Paweł II w encyklice Laborem exercens stwierdza on, że «praca ludzka stanowi klucz, i to chyba najistotniejszy klucz, do całej kwestii społecznej».” (DT 87)

13. Siła miłości

„Miłosierdzie jest siłą, która zmienia rzeczywistość, jest autentyczną

historyczną siłą przemiany. Jest to źródło, z którego musi czerpać każde zaangażowanie na rzecz «zaradzenia strukturalnym przyczynom ubóstwa» i podjęcia pilnych działań w tym kierunku.” (DT 91)

14. Skuteczne świadectwo

„Troska o czystość wiary musi iść w parze z troską o to, by przez integralne życie teologalne dać skuteczne świadectwo służby na rzecz bliźniego, a szczególnie ubogiego i uciśnionego.” (DT 98)

15. Dajmy się ewangelizować ubogim

„W tej perspektywie pojawia się wyraźna konieczność, «abyśmy wszyscy pozwolili się ewangelizować» przez ubogich i abyśmy wszyscy rozpoznali «tajemniczą mądrość, którą Bóg chce nam przez nich przekazać». Ubodzy,

dorastając w skrajnej niepewności, ucząc się przetrwania w warunkach najbardziej niesprzyjających, ufając Bogu z przekonaniem, że nikt inny nie traktuje ich poważnie, pomagając sobie nawzajem w najmroczniejszych chwilach, nauczyli się wielu rzeczy, które zachowują w tajemnicy swojego serca. Ci z nas, którzy nie mieli podobnych doświadczeń życia prowadzonego na krawędzi, z pewnością mogą wiele czerpać z tego źródła mądrości, jakim jest doświadczenie ubogich” (DT 102)

16. Droga odnowy Kościoła

„Każda odnowa kościelna zawsze bowiem miała wśród swoich priorytetów tę preferencyjną uwagę skierowaną wobec ubogich, która różni się, zarówno motywacją, jak i stylem od działalności jakiegokolwiek innej organizacji humanitarnej.” (DT 103)

17. Cisi nauczyciele pokory

„Nierzadko dobrobyt zaślepia nas do tego stopnia, że uważamy, iż nasze szczęście może się spełnić tylko wtedy, gdy potrafimy poradzić sobie bez pomocy innych. W tym względzie ubodzy mogą być dla nas cichymi nauczycielami, sprowadzając naszą dumę i arogancję do stanu właściwej pokory.” (DT 108)

18. Serce solidarne

„Serce Kościoła z samej swojej natury jest solidarne z tymi, którzy są ubodzy, wykluczeni i marginalizowani, z tymi, którzy uważani są za «wyrzutki» społeczeństwa. Ubodzy znajdują się w samym centrum Kościoła, ponieważ to właśnie z «naszej wiary w Chrystusa, który stał się ubogim, będąc zawsze blisko ubogich i wykluczonych, wypływa troska o

integralny rozwój najbardziej opuszczonych w społeczeństwie». W sercu każdego wiernego znajduje się «potrzeba wysłuchania tego krzyku, [który] wynika z wyzwającego działania łaski w każdym z nas, dlatego nie chodzi o misję zarezerwowaną tylko dla niektórych»” (DT 111)

19. Brak troski duchowej

„Nie mówimy tu tylko o pomocy i niezbędnym zaangażowaniu na rzecz sprawiedliwości. Wierzący muszą zdać sobie sprawę z innej formy niekonsekwencji wobec ubogich. Doprawdy, «najgorszą dyskryminacją, jakiej doświadczają ubodzy, jest brak opieki duchowej. (...) Opcja preferencyjna musi głównie przyjąć formę uprzywilejowanej i priorytetowej opieki duchowej».” (DT 114)

20. Jałmużna jako spotkanie

„Warto poświęcić ostatnie słowo jałmużnie, która nie cieszy się dziś dobrą opinią, często nawet wśród wierzących. Nie tylko rzadko jest praktykowana, ale czasem wręcz pogardzana. Z jednej strony, powtarzam, że najważniejszą pomocą dla ubogiej osoby jest pomoc w znalezieniu jej dobrej pracy, aby mogła zarabiać na życie bardziej odpowiadające jej godności, rozwijając swoje umiejętności i podejmując swój osobisty wysiłek. Faktem jest, że. «brak pracy to znacznie więcej niż utrata źródła dochodu niezbędnego, aby żyć. Praca to również i to, ale jest czymś znacznie, znacznie więcej. Pracując, stajemy się bardziej ludźmi, rozkwita nasze człowieczeństwo, młodzi ludzie stają się dorosłymi tylko dzięki pracy (...)». Z drugiej strony, jeśli nie ma jeszcze takiej konkretnej możliwości, nie możemy ryzykować,

pozwalając na pozo[1]stawienie
jakieś osoby własnemu losowi, bez
tego, co jest niezbędne do godnego
życia. A zatem jałmużna pozostaje
niezbędnym etapem kontaktu,
spotkania i wczuwania się w sytuację
drugiej osoby”. (DT 115)

pdf | dokument generowany
automatycznie z [https://opusdei.org/pl-
pl/article/dilexi-te-20-cytatow-leona-xiv-
o-milosci-do-ubogich/](https://opusdei.org/pl-pl/article/dilexi-te-20-cytatow-leona-xiv-o-milosci-do-ubogich/) (23-02-2026)